

01

10960

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO - OPĆINA ILIDŽA
OPĆINSKI NAČELNIK
SLUŽBA ZA INSPEKCIJSKI NADZOR

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
SARAJEVO CANTON MUNICIPALITY OF ILIDŽA
MUNICIPALITY MAYOR
INSPECTION DEPARTMENT

Broj: 15-23-1-145 /18
Ilidža, 04.06.2018.g

06-06-2018

- OPĆINSKOM VIJEĆU
- OPĆINSKOM NAČELNIKU

PREDMET: Informacija o stanju komunalnih djelatnosti nad kojim nadzor vrši općinski komunalni inspektor

Kao tačka dnevnog reda
Jelena Tošić

U prilogu Vam dostavljamo Informaciju o stanju komunalnih djelatnosti nad kojim nadzor vrši Općinski komunalni inspektor, koja je planirana Programom rada Općinskog vijeća za mjesec juni 2018. godine.

S poštovanjem!

DOSTAVLJENO:

- 1 x Naslovu
- 1 x a/a

Pomoćnik Općinskog načelnika
Služba za inspeksijski nadzor

Jelena Tošić, dipl.pravnik

Jelena Tošić

Broj: 15-23-1-145 /18
Ilidža, 04.06.2018.g

- OPĆINSKOM VIJEĆU
- OPĆINSKOM NAČELNIKU

PREDMET: Informacija o stanju komunalnih djelatnosti
nad kojim nadzor vrši općinski komunalni inspektor

U prilogu Vam dostavljamo Informaciju o stanju komunalnih djelatnosti nad kojim nadzor vrši Općinski komunalni inspektor, koja je planirana Programom rada Općinskog vijeća za mjesec juni 2018. godine.

S poštovanjem!

DOSTAVLJENO:

1 x Naslovu
1 x a/a

Pomoćnik Općinskog načelnika
Služba za inspekcijski nadzor

Jelena Tošić, dipl.pravnik

INFORMACIJA

O STANJU KOMUNALNIH DJELATNOSTI
NAD KOJIM INSPEKCIJSKI NADZOR VRŠI OPĆINSKA
KOMUNALNA INSPEKCIJA

Ilidža, juni, 2018. godine

Butmirska cesta br. 12. Sarajevo, BiH, tel/fax. +387 33 775-658 i 775-657,
centrala 775-600, www.opcinailidza.ba, E-mail: inspekcija@opcinailidza.ba

UVOD

Programom rada Općinskog Vijeća za 2018. godinu, planirano je razmatranje Informacije o stanju u komunalnim djelatnostima Općine nad kojim nadzor vrši Općinski komunalni inspektor.

Informacija sadrži opis zakonskog uređenja djelatnosti nad kojim inspeksijski nadzor vrši Općinski komunalni inspektor, stanje u tim djelatnostima evidentirano kroz obavljanje inspeksijskog nadzora te prijedlog aktivnosti na unapređenju stanja u oblasti.

KOMUNALNE DJELATNOSTI NAD KOJIM NADZOR VRŠI OPĆINSKA KOMUNALNA INSPEKCIJA

Nadležnost Općinske komunalne inspekcije je propisana :

- Zakonom o komunalnim djelatnostima („Sl. novine Kantona Sarajevo“, br.14/06,19/17)),
  - Zakon o privremenom korištenju javnih površina na području kantona Sarajevo (Sl.novine KS,br:20/04, 32/10,26/12,32/12 i 24/15),
  - Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira (Sl.novine Kantona Sarajevo, br:18/07),
  - Uredba o uređivanju i održavanju zelenih i rekreativnih površina u kantonu Sarajevo (Sl.novine KS, br:22/16),
  - Odluka o uređivanju dvorišta (Službene novine Grada Sarajeva, br:26/86),
  - Uredba o opštim uslovima za snabdjevanje vodom za piće, obradu i odvođenje otpadnih i atmosferskih voda („ Sl. novine Kantona Sarajevo“, br.22/16),
  - Odluka o prekršajima protiv javnog reda i mira na području općine Ilidza (Sl.novine KS, br:36/07 i 5/16),
  - Odluka o kućnom redu u stambenim zgradam na području općine Ilidza (Sl.novine ,KS br:12/13),
  - Odluka o držanju stoke na području općine Ilidza (Sl.novine KS, br:17/16),
  - Odluka o sječi i potkresivanju stabala na području općine Ilidža (Sl.novine KS,br: 6/07),
  - Odluka o postavljanju firmi i teklama na fasadama i uređenju fasada na području općine Ilidza (Sl.novine KS, br:21/06)
- Zakonom o komunalnoj djelatnosti je uređena komunalna djelatnost, odnosno način obavljanja i finansiranja, te druga pitanja od značaja za njihovo obavljanje. Obavljanje komunalnih djelatnosti, shodno Zakonu o komunalnim djelatnostima obezbjeđuju Kanton, Grad i općine.

Kanton obezbjeđuje obavljanje sljedećih komunalnih djelatnosti:

1. snabdjevanje pitkom vodom putem centralnog vodovodnog sistema;
2. odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda putem centralnog kanalizacionog sistema;
3. snabdjevanje prirodnim gasom putem centralnog gasnog sistema;
4. snabdjevanje toplotnom energijom putem centralnog daljinskog sistema zagrijavanja;
5. obavljanje javnog prevoza putnika;
6. prikupljanje i odvoz komunalnog otpada iz stambenih i poslovnih zgrada i poslovnih prostora na deponiju;
7. odlaganje komunalnog otpada na glavnu sanitarnu deponiju;
8. održavanje javnih parking prostora i javnih garaža;
9. tržnice i pijace na malo;
10. odvođenje atmosferskih voda;
11. održavanje čistoće na javnim površinama;
12. održavanje javnih površina;
13. održavanje grobalja;
14. održavanje javne rasvjete.

Kanton može posebnim propisom povjeriti Gradu i općinama u cjelosti ili djelimično obezbjeđivanje i obavljanje gore navedenih komunalnih djelatnosti.

Grad i općine u njegovom sastavu, kao i općine koje nisu u sastavu Grada, shodno dredbama navedenog Zakona o komunalnoj djelatnosti, obezbjeđuju obavljanje sljedećih komunalnih djelatnosti:

1. Snabdjevanje pitkom vodom iz vodovoda lokalnog značaja,
2. Odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda kanalizacijom lokalnog značaja, te crpljenje, odvoz, zbrinjavanje fekalija iz septičkih jama,
3. Snabdjevanje toplotnom energijom van centralnog daljinskog sistema zagrijavanja,
4. Obavljanje pogrebnih poslova,
5. Održavanje grobalja lokalnog značaja,
6. Kafilerijske usluge,
7. Dekorisanje,
8. Održavanje javnih česmi i fontana, javnih kupatila i javnih nužnika,
9. Održavanje javnih satova.

-Zakonom o privremenom korištenju javnih površina na području kantona Sarajevo (Sl.novine KS, br. 20/04, 32/10,26/12, 32/12 i 24/15) i Odlukom o privremenom korištenju javnih površina na području općine Ilidža („Sl.novine Kantona Sarajevo“, br. 22/14), je propisano da općinski komunalni inspektor vrši nadzor nad svim postavljenim sadržajima kojim se zauzima javna površina, osim nad postavljanjem kioska, slobodnostojećih ljetnih bašta, slobodno stojećih displeja , telefonskih govornica i javnih parking prostora , koji su u nadležnosti općinske urbanističko građevinske inspekcije.

-Odlukom o prekršajima protiv javnog reda i mira na području općine Ilidza, koja je denešena na osnovu Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, uređen je javni red i mir, prekršaji i prekršajne sankcije koje se izriču počiniocima prekršaja a koji nisu propisani Zakonom o prekršajima protiv javnog reda i mira. Za sprovođenje ove Odluke nadležna je policijska uprava osim za pisanje grafita, ljepljene plakata i drugog propagandnog materijala po fasadama i ulazima zgrada, za što je nadležna općinska komunalna inspekcija.

-Uredbom o uređivanju i održavanju zelenih i rekreativnih površina u kantonu Sarajevo (Sl.novine KS, br:22/16), propisani su uslovi i način organizovanja i obavljanja poslova uređenja i održavanja zelenih i rekreativnih površina, dječijih i sportskih igrališta te druga pitanja od značaja za obavljanje ove komunalne djelatnosti. Na zelenim i rekreativnim površinama zabranjeno je :

- sječa stabala bez odobrenja, oštećivanje i uništavanje zasada, travnjaka i staza,
  - oštećivanje i uništavanje dječijih rekvizita , sprava za igru djece i sportskih rekvizita,
  - zakivanje i postavljanje reklamnih panoa i ljepljenje plakata na stablima , opremi i objektima,
  - oštećivanje , uništavanje i premještanje klupa , korpi za otpatke, ograda i druge opreme i objekata
  - upotreba postavljenih rekvizita na dječijim igralištima od strane odraslih,
  - branje plodova, sjemena i sadnog materijala, osim nadležnog komunalnog preduzeća,
  - vožnja i parkiranje svih vrsta motornih vozila,
  - kopanje odnosno vađenje zemlje , pjeska , šljunka i kamena
  - ispuštanje otpadnih voda i drugih štetnih materija ,
  - istovar bilo kakvog materijala ili robe , otpadaka i drugog smeća,
  - prekopavanje zemljišta i premještanje sadnica bez odobrenja,
  - deponovanje snijega i leda kao i posipnog materijala za sprečavanje poledice,
  - paljenje i loženje vatre izvan za to predviđenih mjesta,
  - napasanje stoke i izvođenje životinja na zelenim i rekreativnim površinama,
  - ubijanje , hvatanje i gonjenja ptica i životinja koje žive na zelenim i vodenim površinama parkova,
  - uvođenje pasa i drugih kućnih ljubimaca na dječija igrališta,
  - izlaganje knjiga, pokućstva, rabljenih i drugih stvari,
  - devastacija zelenih površina na saniranim klizištima na gradskom građevinskom zemljištu,
  - pranje vozila, ćilima i drugo na i oko zelenih površina
  - i obavljanje drugih radnji koje oštećuju ili uništavaju javne zelene i rekreativne površine.
- Novčane kazne za gore navedene učinjene prekršaje su propisane u rasponu od 200 km do 700 km za fizičko lice a za pravno lice propisana je kazna od 2.500 km do 5.000 km.

Također ovom Uredbom je predviđena naknada štete na javnim zelenim i rekreativnim površinama , koju procjenjuje stručna komisija imenovana od strane nadležnog komunalnog preduzeća.

Inspeksijski nadzor nad provođenjem ove Uredbe vrši nadležna kantonalna inspekcija , nadležna gradska i nadležna općinska inspekcija.

-4-

-Odluka o uređenju dvorišta donešena je 1986.g., propisuje uslove uređivanja dvorišta oko stambenih i poslovnih zgrada, na užem građevinskom području općine Ilidza, kojom propisuje ograde visine od 80 cm do 1 m.

-Uredbom o opštim uslovima za snabdjevanje vodom za piće, obradu i odvođenje otpadnih i atmosferskih voda (Sl.novine Kantona , sl.novine br:22/16) uređeno je snabdjevanje vodom za piće, obrada i odvođenje otpadnih i atmosferskih voda, ugovorni odnosi, obaveze i odgovornosti davaoca usluga i korisnika usluga , uslovi i mjerenja, obračuna i plaćanja komunalne usluge, neovlašteno korištenje komunalne usluge, neovlašteno korištenje komunalne usluge, prekidi i ograničenja isporuke komunalne usluge, nadzor nad provođenjem ove uredbe. Nadzor nad provođenjem ove uredbe vrši kantonalna, gradska ili općinska inspekcija, u skladu sa propisanim nadležnostima.

-Odlukom o kućnom redu u stambenim zgradama na području općine Ilidža (Sl.novine KS“, br. 12/13), propisana su prava, obaveze i pravila u korištenju stanova, poslovnih prostora, zajedničkih dijelova zgrade i uređaja u zgradama, te pripadajućeg zemljišta oko zgrada te prava i obaveze vlasnika stanova .

-Odlukom o držanju stoke na području općine Ilidza (Sl.novine Kantona Sarajevo, br:13/15) i Odlukom o držanju stoke na području općine Ilidza (Sl.novine kantona Sarajevo, br:17/16) utvrđena su područja općine Ilidža na kojima je zabranjeno držanje stoke, područja na kojima je dozvoljeno držanje stoke i uslovi za držanje stoke. Nadzor nad ovom Odlukom sprovodi Inspektorat poljoprivredne, vodne i šumarske inspekcije, Inspektorat urbanističko građevinske, ekološke i komunalne inspekcije i općinska komunalna inspekcija

-Odlukom o sječi i potkresivanju stabala na području općine Ilidža („ Sl.novine KS“, br. 6/07), regulisani su uslovi i postupak za sječu i potkresivanje stabala i niskog rastinja na javnim površinama, a izuzetno i na zemljištu u privatnom vlasništvu, ako stablo ugrožava život i zdravlje ljudi , instalacije komunalne infrastrukture, te stabilnost i bezbjednost okolnih objekata i bezbjednost saobraćaja.

-Odlukom o postavljanju firmi i reklama na fasadama i uređenju fasada na području općine Ilidza (Sl.novine KS, br: 21/06) propisan je način postavljanja firmi i način postavljanja reklama a nadzor nad ovom Odlukom vrši i građevinska i komunalna inspekcija.

STANJE U OBLASTIMA

Stanje u oblastima komunalnih djelatnosti, nad kojim nadzor vrši općinski komunalni inspektor, prikazano je na osnovu sagledavanja stanja kroz neposredno sprovođenje nadzora na terenu. Općinski komunalni inspektor sprovodi nadzor po službenoj dužnosti i po zahtjevu (inicijativi) stranke.

Inspeksijski nadzor općinskog komunalnog inspektora pretežno obuhvata preventivno djelovanje, ukazivanje na zakonito ponašanje, nalaganje sprovođenja mjera i podnošenje prekršanih prijava , u cilju blagovremenog otklanjanja nepravilnosti.

Po svakoj prijavi obavlja se nadzor na terenu na licu mjesta, čini zapisnik o svim činjenicama i zapisnikom se stranke upozoravaju na sve nepravilnosti, na postojanje prekršaja i zapisnikom se naređuju mjere za otklanjanje nepravilnosti, pod prijetnjom podnošenja prekršajne prijave. Naređene mjere iz zapisnika se izvršavaju pretežno u roku datom u zapisniku, bez donošenja rješenja - naredbe za sprovođenja mjera.

SNABDJEVANJE PITKOM VODOM IZ VODOVODA LOKALNOG ZNAČAJA

Način obavljanja poslova upravljanja vodama uređen je Zakonom o vodama Kantona Sarajevo (Sl.novine KS, br: 18/10) a inspeksijski nadzor nad sprovođenjem Zakona o vodama vrši kantonalna vodna inspekcija. Međutim , kako je Zakonom o komunalnoj djelatnosti snabdjevanje pitkom vodom lokalnog značaja dato u nadležnost općinama, tako i općinski komunalni inspektor vrši nadzor nad lokalnim vodovodima.

U inspeksijskom nadzoru je utvrđeno da postojeći lokalni vodovodi pretežno nemaju građevinske i upotrebne dozvole, odnosno nema evidencije u Ministarstvu privrede Kantona Sarajevo, o postojanju vodnih akata (vodne saglasnosti) za korištenje voda, shodno obavezi utvrđenoj Zakonom o vodama.

Lokalne vodne objekte koristi stanovništvo, koje je često nelegalnom izgradnjom povećalo broj stambenih i vikend objekata. Cjevi su položene bez vodomjera, bez revizionih šahtova itd.

Lokalni vodovod, javne česme na lokalnim vodovodima i javni bunari u naseljima su u vlasništvu pravnih i fizičkih lica koji su te objekte izgradili za vlastite potrebe.

Radi očuvanja života i zdravlja korisnika lokalnog vodovoda, vlasnici lokalnih vodovoda su dužni da povjere kontrolu zdravstvene ispravnosti vode pravnom licu, specijaliziranom za obavljanje poslova redovne kontrole zdravstvene ispravnosti vode i da ugovorom utvrde međusobna prava i obaveze potpisnika ugovora.

Vlasnici, lokalnih vodovoda nisu uspostavili upravljanje, kako je propisano Zakonom o vodama, odnosno , nisu sklopili međusobne ugovore sa pravnim licem koji bi brinuo o održavanju ovih vodovoda. Pomoć vlasnicima lokalnih vodovoda kontinuirano pruža Općina, putem svojih službi za komunalne poslove i mjesne zajednice .

Ove službe su pomogle da se formiraju odbori vlasnika i korisnika lokalnih vodovoda, koji upravljaju zajedničkim vodovodima i vrše kontrolu novih priključaka, čime je zaustavljeno svako novo priključenje, bez znanja i saglasnosti ostalih suvlasnika – korisnika lokalnih vodovoda. Formiranjem odbora, vlasnici ovih vodovoda uredno sprovode suvlasničko upravljanje i uz stručnu pomoć službi Općine dogovorom rješavaju nesporazume. Nakon formiranja odbora i njihovog upravljanja, prijave općinskoj komunalnoj inspekciji na nove priključke i način korištenja vode su zanemarljive.

Na području općine Ilidža, postoji 25 lokalnih vodovoda (Tabela: 1) koji služe za snabdjevanje pitkom vodom. Korisnici ostala 22 lokalna vodovoda su priključeni na gradsku mrežu i iz tih lokalnih vodovoda se ne koristi voda za piće.

Najveći lokalni vodovodi se nalaze na području Rakovice (Rukodol, Kobiljača) zatim vodovod Gornje Vlakovo (Lovačka kuća) i Gornje Vlakovo (Sedra).

Zakonom o vodama Kantona Sarajevo je propisano da su vlasnici lokalnog vodovoda dužni da povjere kontrolu zdravstvene ispravnosti vode lokalnog vodovoda specijaliziranom pravnom licu i da ugovorom utvrde međusobna prava i obaveze potpisnika ugovora.

U cilju zaštite zdravlja korisnika lokalnih vodovoda, Općina je obezbjedila da Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo redovno vrši mjesečnu i polugodišnju kontrolu bakteriološke i hemijske ispravnosti vode , a redovno održavanje je povjerila pravnom licu. Uredbom o opštim uslovima za snabdjevanje vodom za piće, obradu i odvođenje otpadnih i atmosferskih voda je propisano da se svi vodozahvati moraju zaštititi sanitarnim i drugim uslovima.

U dijelu Rakovice i Blažuja gdje je izgrađena gradska mreža , svi lokalni vodni objekti su i dalje u funkciji ali voda se ne upotrebljava za piće, o čemu je stanovništvo uredno obaviješteno.

Općina uredno vrši sabdjevanje vodom za piće sva domaćinstva cisternama , na području Rakovice, Blažuja i Šerifića.

ODVOĐENJE I PREČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA KANALIZACIJOM LOKALNOG ZNAČAJA I ODRŽAVANJE SEPTIČKIH JAMA

Pod kanalizacionim sistemom podrazumjevaju se objekti i postrojenja za odvođenje prikupljenih otpadnih voda i uređaj za prečišćavanje otpadnih voda, koji čine jedinstvenu cjelinu.

U ovisnosti od stepena pokrivanja teritorija razlikuje se centralni kanalizacioni sistem kojim se odvede sve otpadne vode sa područja Grada i općine Ilidza, dio otpadnih voda sa područja Hadzića, te općinski javni kanalizacioni sistemi za područja općina Vogošća, Ilijaš i Trnovo i dijela općine Hadzići.

Općinskoj komunalnoj inspekciji se redovno podnose prijave na odvodnju otpadnih voda kanalizacijom lokalnog značaja, na održavanje septičkih jama, uključujući i odvodnju oborinskih voda , koje se često odvede u sabirnu jamu.

Na područjima gdje nije izgrađena javna kanalizacija, odvodnja sanitarnih otpadnih voda treba da se obavlja se unutrašnjom vodonepropusnom kanalizacijom u sabirnu (septičku) jamu, koja je sastavni dio kanalizacije objekta.

Sabirna (septička) jama mora biti projektovana i izvedena bez ispusta i preljeva, vodonepropusna, na pristupačnom mjestu, gdje je moguć pristup specijalnim vozilima za njeno pražnjenje. Prije sklapanja ugovora za pražnjenje septičkih jama, korisnik usluge je dužan pribaviti vodnu dozvolu od nadležne institucije.

Na području općine Ilidza veliki broj septičkih jama je izgrađen nepropisno, bez saglasnosti VIK-a, pretežno u toku bespravne izgradnje stambenih i drugih objekata i iz tih razloga ovi komunalni objekti nisu primljeni na održavanje od strane KJKP „VIK“, pa čak i u područjima gdje su stambeni objekti priključeni na gradsku vodovodnu mrežu.

Računi komunalne individualne potrošnje (voda i odvodnja), koje naplaćuje KJKP „VIK“, obavezuju ovo preduzeće da sprovodi i održavanje mreže. Ovaj odnos je uspostavljen samo za septičke jame izgrađene po propisnim tehničkim standardima i koje su primljene od strane KJKP „VIK“-a.

Nepropisne septičke jame, ukoliko se ne održavaju, izlivanjem predstavljaju opasnost za život i zdravlje ljudi. Rješenja Općinskog komunalnog inspektora, kojim se naređuje crpljenje septičkih jama, u najkraćem roku se izvršavaju, čime se trenutno otklanja opasnosti od zagađenja okoline. Međutim, ukoliko vlasnici stambenih objekata ne izgrade propisne septičke jame, problem se suštinski ne rješava trajno.

Na području Općine, evidentirano je oko 5000 septičkih jama.

Zagađenju životne sredine i zdravlju ljudi, godinama je najviše izraženo u ulici Hendekuša do broja 20 jer vlasnici 46 stambenih objekata nemaju ni septičke jame. Kanalizaciju su cijevima iz stambenih objekata izveli direktno na napuštenu livadu, ispod njihovih kuća i očekuju da će se uskoro izgraditi zajednička sabirna ili neka druga kanalizacija. Ovaj problem je višegodišnji i isti još nije riješen,

OSTALE KOMUNALNE DJELATNOSTI

Snabdjevanje toplotnom energijom van centralnog daljinskog sistema, se odvija u sklopu centralnog gradskog sistema.

Održavanje lokalnih grobalja, podrazumijeva upravljanje, održavanje i uređivanje prostora i objekata (mrtvačnice u sklopu groblja, kapela i slično) za obavljanje ispraćaja i sahrane umrlih lica. Ovu djelatnost uredno vrše pripadajuće vjerske zajednice u saradnji sa Općinom. Na području Općine postoje 32 aktivna lokalna groblja i jedno zatvoreno (Muslimansko groblje uz ul. Dž. Bijedića na Stupu).

Poslovl kafilerije podrazumijevaju stalno i sigurno uklanjanje životinja, pasa lualica, lešina životinja, određenih nejestivih nusproizvoda klanja, konfiskata i valioničkog otpada sa javnih površina i poslovi eutanazije životinja. Zakonom o zaštiti i dobrobiti životinja je propisano da se eutanazija životinja može sprovesti samo ako se životinje ne mogu izliječiti, ako su dostigle visoku starost i ako su opasne po okolinu i ako se nalaze

u agoniji. Ovi poslovi se obavljaju na nivou Kantona Sarajevo, putem RJ Kafilerija KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo i to veoma korektno, odmah po dojavi, građana ili drugih lica.

Veterinarska inspekcija kontroliše postupanje sa životinjama pri držanju, kontrolu eutanazije, kontrolu kod omamljivanja i klanja, kontrolu prevoza životinja, kontrolu postupanja pri držanju, registraciji kućnih ljubimaca, kontrolu prometa kućnih ljubimaca, kontrolu zaštite divljih životinja u lovištima i ZOO vrtove, kontrolu izvođenja oglada na životinjama, kontrolu rada higijenskog servisa i skloništa.

O napadu pasa litalica na građane redovno je obavještavana Veterinarska inspekcija Kantona.

Pod dekorisanjem, u smislu Zakona, se podrazumijeva ukrašavanje javnih površina i prostora povodom državnih i vjerskih praznika, održavanja kulturnih, zabavnih, sportskih, sajamskih i drugih manifestacija prigodnim ukrasnim rekvizitima. Ove poslove za općinu Ilidža, po ugovoru uredno obavlja ovlašteno preduzeće.

Pod održavanjem javnih česmi i fontana, javnih kupatila i javnih nužnika podrazumijeva se uređenje i održavanje, koje je općina ugovorom povjerila preduzeću JP Ilidza, koji održava 16 javnih česmi i dvije fontane.

Fontana u Hrasnici nije u funkciji i na njoj se radi dijagnostika u svrhu rekonstrukcije iste. Također, po zahtjevu KJKP „VIK“-a, objavljena je iz sistema i fontana u ul. IV VMB (kod Šajine kafane).

Sve javne česme u ljetnjem periodu su u funkciji a 3 javne česme u ulici Velika Aleja date su na upravljanje JU Spomenik prirode Vrelo Bosne.

Javni satovi na području općine Ilidža se nalaze na tri lokacije i isti su u funkciji. Održavanje javnog sata u kružnom toku u centru Ilidže povjereno je ovlaštenom preduzeću.

Na području općine Ilidža sagrađen je jedan javni nužnik, na tramvajskom terminalu. Za održavanje ovog nužnika, ugovorom o djelu su angažovana dva radnika i usluge nužnika se ne naplaćuju.

KORIŠTENJE JAVNIH POVRŠINA

Općinska komunalna inspekcija je preuzela nadzor nad privremenim korištenjem javnih površinama u toku 2014.g, na osnovu Zakona o privremenom korištenju javnih površina na području Kantona Sarajevo, odnosno Odluke o privremenom korištenju javnih površina na području općine Ilidza, donešenom na osnovu ovog Zakona.

Kršenje zakona u korištenju javnih površina posebno se ogleda se u sljedećem:

- korištenje veće površine od odobrene , posebno u večernjim satima i vikendom,
- prodaja vlastitih proizvoda proizvedenih u plastenicima (rasadi, presade, voće i povrće) na trotoarima,
- razmjena školskih udžbenika i školskog pribora, početkom svake školske godine, koja se i dalje obavlja na Terminalu .

U toku 2017.g. licima koja razmjenjuju udžbenike bila je odobrena lokacija između Gimnazije i Osnovne škole . Međutim svi su ubrzo napustili navedenu lokaciju i vratili stolove na Terminal, navodeći da na nemaju uslove za rad (udaljenost mokrog čvora i slično).

Na parkingu kod Velike aleje, postojao je problem blokiranja putne komunikacije zauzimanja javne površine štandovima postavljenih od strane RVI, ali taj problem je riješen na način da je putna komunikacija oslobođena a RVI, kojem je dodjeljeno pravo korištenja parkinga, je omogućeno da štandove izdaju borcima i invalidima za sadržaje koji su zakonom dozvoljeni.

KOMUNALNA ČISTOĆA NA JAVNIM POVRŠINAMA

Zelene površine, koje su u vlasništvu Kantona Sarajevo, Grada i općina na području Kantona Sarajevo smatraju se javnim zelenim površinama.

Zelene površine koje tretira Uredba o uređivanju i održavanju zelenih i rekreativnih površina u Kantonu Sarajevo su :

- urbano zelenilo kojeg čine parkovi, trgovi, zelene površine između blokova zgrada, stambenih objekata kolektivnog stanovanja, stambeno poslovnih objekata, objekata individualnog stanovanja, zelene površine duž saobraćajnica, zelene površine duž obala i rijeka i vodotokova, drvoredi i aleje, travnjaci i drugi nasadi, zeleni pojas uz tramvajsku prugu, zeleni pojas između tramvaskih šina, zeleni pojas uz željezničku prugu, zelene površine specijalnog karaktera (zelene površine industrijskih pogona, zelene površine javnih ustanova, javnih preduzeća i drugih institucija, botaničke bašte i dendro vrtovi, zelenilo na grobljima, zelene površine zooloških vrtova, aboretumi, spomen parkovi i fiskulturni tereni kao zelene površine, zelene površine zaštitnog karaktera u naselju i bašče oko kuća za stanovanje,
- prigradsko zelenilo kojeg čine : zaštitni pojasevi oko naselja, park šume, šume park,
- vangradsko zelenilo kojeg čine : šume i parkovi kao rekreacione zone, zelene površine duž saobraćajnica van naselja, zaštićeni pejzaži i spomenici prirode.

Općinska komunalna inspekcija je nadležna da sprovodi nadzor po Uredbi o uređivanju i održavanju zelenih i rekreativnih površina u Kantonu Sarajevo (Službene novine KS, br:22/16), koja je donešena na osnovu Zakona o komunalnoj čistoći, kojom su propisani uslovi i način organizovanja i obavljanje poslova uređenja i održavanja zelenih i rekreativnih površina.

Inspeksijski nadzor nad provođenjem ove Uredbe vrše nadležna kantonalna inspekcija, nadležna gradska inspekcija i nadležna općinska inspekcija.

Inspeksijski nadzor obuhvata podnošenje prekršajnih prijava licima koja se ne pridržavaju odredbi ove Uredbe, za što su propisane novčane kazne od 200-700 km za fizička lica i 2.000 km-6.000 km, zavisno od prekršaja, za pravna lica.

Sagledavajući stanje zelenih površina na području općine Ilidza, uočava se da se sve zelene površine, obuhvaćene Uredbom o uređivanju i održavanju zelenih i rekreativnih površina u Kantonu Sarajevo, ne održavaju na zadovoljavajućem nivou.

Neodržavane i neuređene javne površine narušavaju prirodni ambijent i cjelo okruženje i nespojive su sa razvojem turizma, po čemu je općina Ilidza već poznata.

Najzapuštenije javne zelene površine su u MZ HRASNICA I i MZ HRASNICA II. Općinskoj komunalnoj inspekciji nisu poznati razlozi (da li je nedovoljan broj radnika na terenu, raspolaganje neadekvatnom opremom i mehanizacijom neophodnom za održavanje zelenih površina) ali je bitno istaći da se zelene površine ne održavaju svakodnevno već stihijski, paušalno i selektivno, na što generalno ukazuju i primjedbe građana i što je vidljivo i u inspeksijskom nadzoru.

Zapuštene javne površine neredovnim održavanjem vremenom se pretvaraju u šikare i postaju pogodno tlo za razvoj pojedinih gmizavaca i ostalih sitnih životinja, koje predstavljaju potencijalnu opasnost za stanovništvo i turiste. Zapuštenim i neuređenim javnim površinama se šalje negativna slika o uređenju i prirodnom okruženju naše općine, kojoj je osnovna grana turizam. Javne površine, koje su bliže centru Ilidze se bolje održavaju, za razliku od ostalih.

Inspeksijskim nadzorom, koji je obavljen u predhodnom periodu, utvrđeno je sljedeće: -sezona održavanja zelenih površina, od strane KJP PARK počinje veoma kasno, kao primjer navodimo obalu rijeke Željeznice, koja je tek prije 15 dana prvi put pokošena, kada je trava dostigla visinu od 1 m, te do kraja maja 2018.g. nije pokošena lijeva obala Željeznice, u dužini od cca 200 m kao ni putni pojas Hrasničke ceste, dok je u parku kod Rimskih iskopina, košenje tek započeto.

Uredbom o uređivanju i održavanju zelenih i rekreativnih površina uređena su i dječija i sportska igrališta, objekti, izgradnja, održavanje sredstva za održavanje, obaveza postavljanja informativnog panoa na svakom dječijem i sportskom igralištu, sa nazivom igrališta, namjenom, podacima o spravama i rekvizitima, nazivom investitora, nazivom pravnog lica koje održava igralište, kontaktom telefona za prijavu polomljenih ili neispravnih sprava i rekvizita, kontaktom telefona općinske inspekcije, napomenom da se sprave i rekviziti koriste na vlastitu odgovornost. Također, značajne su odredbe o formiranju Komisije za procjenu stanja dječijih i sportskih igrališta sastavljene od predstavnika komunalnog preduzeća za održavanje javnih zelenih površina i predstavnika općine, koja je nadležna da izvrši obilazak i kontrolu svih postojećih igrališta, uklanjanje neispravnih rekvizita itd.

Finansijska sredstva za uklanjanje neispravnih dječijih sprava, rekvizita za igru itd. obezbjeđuje općina. Postojeća dječija sportska igrališta data su na održavanje nadležnom komunalnom preduzeću JP Ilidza, kao i održavanje gore navedenih površina, koje ne održavaju KRO "PARK", i KRO "RAD".

Neposrednim zapažanjem na terenu uočeno je da nije na zadovoljavajućem nivou ni komunalna čistoća. Na javnim površinama nema dovoljno odgovarajućih, estetski i funkcionalno održivih kanti za smeće. Komunalna čistoća je propisana i uređena u Zakonu o komunalnoj čistoći (Sl. novine KS, br:14/16) kojim je utvrđena obaveze preduzeća i drugih pravnih lica i građana u održavanju komunalne čistoće, način finansiranja i druga pitanja od značaja za komunalnu čistoću na teritoriji Kantona Sarajevo. Komunalnom čistoćom smatra se održavanje čistoće na javnim površinama, čišćenje komunalnih otpadaka sa javnih površina, pranje asfaltiranih, betoniranih i

popločanih javnih površina , prikupljanje, odvoženje i deponovanje komunalnih otpadaka, uništavanje i prerada komunalnih otpadaka , održavanje deponije i uklanjanje snijega sa javnih površina, održavanje čistoće u dvorištima, zajedničkim prostorijama stambenih zgrada (hodnici, stubišta i sl.), garažama i šupama.

Radi ostvarenja zaštite komunalne čistoće na teritoriji Kantona , komunalna preduzeća su dužna osigurati neposredno očuvanje čistoće.

Nadzor nad provođenjem odredaba Zakona o komunalnoj čistoći , programa i operativnih planova održavanja čistoće i uklanjanje snijega vrši kantonalni organ za komunalne poslove, a poslove inspekcijskog nadzora vrši kantonalni inspektorat nadležan za komunalnu inspekciju.

Najbrojnije primjedbe odnose se na mjesta gdje su postavljeni kontejneri za odlaganje smeća koji uglavnom izgledaju nehigijenski , prljavo i pretežno su neugodnog mirisa. Poklopci na kontejnerima su uvijek otvoreni , što je privlači prisustvo povećanog broja vrana koje raznose kese i smeće po parkovima , uz obalu Željeznice i time doprinose utisku još veće nečistoće.

Najviše primjedbi od strane građana odnosi se na postavljene kontejnere uz obalu Željeznice, na izlazu iz Male aleje, pored kojih se ne može proći zbog neprijatnih mirisa pokvarene hrane i otpada iz ugostiteljskih radnji iz ul Mala aleje, kao i na niz kontejnera postavljenih ispred nebodera naselja Tibra.

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Na osnovu podataka iznešenih u Informaciji kroz zapažanja stečena u vršenju nadzora općinske komunalne inspektora u ovim oblastima, može se konstatovati da je u narednom periodu neophodno:

1. sklopiti ugovor sa JP Ilidza o održavanju „nepokrivenih “ zelenih i rekreativnih površina, površina koje nisu obuhvaćene dosadašnjim programima, kao što su sporedne ulice, spomen obilježja , trotoare i sl. i površine koje niko ne čisti
2. planirati veća finansijska sredstva za izgradnju vodovodne i kanalizacione mreže, u skladu sa Zakonom pribaviti neophodne upotrebne dozvole i uspostaviti kontrolu nad upotrebom,
3. planirati izgradnju i regulisanje otpadnih atmosferskih voda, posebno uz saobraćajnice, u skladu sa zakonom i uspostaviti kontrolu nad upotrebom,
4. uključivanje vlasnika ugostiteljskih i drugih objekata pri izradi planova uređenja javnih površina , radi informisanja i razmatranja njihovih ideja a sve u cilju zajedničkog djelovanja na unapređenju oblasti,
5. na zborovima građana u mjesnim zajednicama ukazivati građanima na značaj regulisanja otpadnih voda, kako fekalnih tako i atmosferskih, a sve u cilju poboljšanja stanja,
6. uvažiti potrebu održavanja manifestacije „Razmjene školskih udzbenika i školskog pribora“ i blagovremeno obezbjediti mjesto održavanja, da se isto ne bi i dalje po već stečenoj navici održavalo na području Terminala,
7. obezbjediti vlasnicima plastenika unificirane tezge i mjesto za postavljanje „Eko-pijace“ za prodaju njihovih proizvoda , koji se inače, u nedostatku takve pijace , prodaju po ulicama, parkovima, Terminalu i sl.
8. sklopiti ugovor i obezbjediti njegu , zaštitu i sječu stabala i sa drugim preduzećima, a ne samo sa KJKP „PARK“, posebno sječu stabala koje se nalaze uz saobraćajnice ili predstavljaju opasnost za instalacije.

R/B	Naziv MZ-e	Naziv lokalnog vod.	Broj stam.j.	Br.koris.	Napomena	Grad.mreža
1.	RAKOVICA	Duboki do	18	63	Kobiljača	
2.	"	Stanjevac	0	0	Grad. mreža	Grad.mreža
3.	"	Rudnik	12	50		
4.	"	Rudnik – Zelena M.	5, 13			
5.	"	Babina voda	0	0	Zenički potok	Grad.mreža
6.	"	Jurkovac – G.mahala	0	0		Grad.mreža
7.	"	Ahmine njive	0	0		Grad.mreža
8.	"	Jamaković vrelo	0	0	Česma	Grad.mreža
9.	"	Lasića gaj – G.mahala	0	0		Grad.mreža
10.	"	Osoj – K.put	0	0		Grad.mreža
11.	"	Krčevine – K.put	0	0		Grad.mreža
12.	"	Jokanovići – K.put	0	0		Grad.mreža
13.	"	Curina voda – Z.potok	0	0		Grad.mreža
14.	"	Plane – B.put	0	0		Grad.mreža
15.	"	Miletića vrelo - Zenik	16	40		
16.	"	Pečar - Zenik	11	35		
17.	"	Ostojin gaj - Zenik	15	60		
18.	"	Buč - Zenik	0	0		Gradska mreža
19.	"	Jezero - Buhotina	14	36		
20.	"	Potok - Buhotina	15	35		
21.	"	Kujaćin gaj - Zenik	20	65		
22.	"	Kešelji - Vrela	0	0		Grad.mreža
23.	"	Jurkovac – G.mahala	0	0		Grad.mreža
24.	"	Rukodo	420	1500		Grad.mreža
25.	"	Kobiljača	100	300	1/4 na lokal.vod.	Ostalo na gr.mr.
26.	"	Vrela – B.put	0	0		Grad.mreža
27.	"	Pečar	3	14		
28.	"	Osoj - Dola	0	0		Grad.mreža
29.	"	Jurkovac 2	0	0		Grad.mreža
30.	"	Česma II	0	0		Grad.mreža
31.	"	Osoj iznad Benta	0	0		Grad.mreža
32.	"	Benta	0	0		Grad.mreža
33.	"	Česma - Jamaković	2	0		Grad.mreža
34.	"	Ometaljka - Kobiljača	15	50	1/5 lok.vodovod	Grad.mreža
35.	"	Čičine njive – Božići	0	0		Grad.mreža
36.	"	G.mahala - Grož	0	0		Grad.mreža
37.	BLAZUJ	Puhovik	24	35	½ lok.vodovod	Grad.mreža
38.	"	Kamenolom I	25	221		
39.	"	Kamenolom II	25	234		
40.	"	Sedra– Gornje Vlakovo	26	500		
41.	"	Lov. kuća – G.Vlakovo	79	1000		
42.	"	Vlakovo selo (Bjeloši)	13	36		
43.	"	Popovići - Igman	10	122		
44.	"	Mitrići	30	140		
45.	HRASN. I	Šerifići	22		Vikendice	
46.	"	Jasen	25	sela	Vikendice	
	"	Zoranovići-javna česma	15	sela	sela	